

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра експертизи товарів та послуг

Допущено до захисту
В. о. завідувача кафедри
к.т.н., доцент Кунділовська Т. А.

“ _____ ” _____ 2018 р.

ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності товарознавство та торговельне підприємництво

за темою:

**Товарознавча характеристика асортименту та оцінка якості
м'яконабивних іграшок**

Виконавець:

студентка факультету
міжнародної економіки
Якименко Ірина Вікторівна

/підпис/

Науковий керівник:

кандидат технічних наук, доцент
Захарчук Валентина Григорівна

/підпис/

Одеса 2018

ЗМІСТ

стор.

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ РИНКУ ТА ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТОВАРОЗНАВЧОЇ ОЦІНКИ ЯКОСТІ ДИТЯЧИХ ІГРАШОК.....	5
1.1. Основні складові формування асортименту іграшок на ринку України.....	5
1.2. Визначення показників споживчих властивостей для товарознавчої оцінки якості іграшок.....	9
1.3. Аналіз чинників, які впливають на формування споживчих властивостей, якості та асортименту іграшок.....	13
1.4. Аналіз сучасного законодавства та нормативної документації щодо товарознавчої оцінки якості та правил продажу іграшок.....	16
Висновки до розділу 1.....	21
РОЗДІЛ 2. ТОВАРОЗНАВЧА ОЦІНКА ЯКОСТІ ІГРАШОК.....	23
2.1. Об'єкти та методи досліджень.....	23
2.2. Вимоги до якості та безпеки іграшок.....	35
2.3. Оцінка якості зразків м'яконабивних іграшок.....	38
Висновки до розділу 2.....	42
РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ АСОРТИМЕНТУ ІГРАШОК НА ПРИКЛАДІ ВІДДІЛУ ДИТЯЧИХ ТОВАРІВ СУПЕРМАРКЕТУ «ТАВРІЯ В»..	43
3.1. Класифікація та характеристика асортименту дитячих іграшок.....	43
3.2. Аналіз структури асортименту іграшок на прикладі відділу дитячих товарів супермаркету «Таврія В».....	53
3.3. Swot–аналіз та розробка заходів щодо стимулювання продажу іграшок відділу дитячих товарів супермаркету «Таврія В».....	58
Висновки до розділу 3.....	62
ВИСНОВКИ.....	64
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	67

ВСТУП

Оцінка якості та безпеки дитячих іграшок, маркування та оцінювання відповідності – актуальні питання не тільки для молодих батьків. Більшість дитячих іграшок все ще поступає в продаж без узгодження з боку Державного санепідемконтролю, не маючи відповідних сертифікатів якості. Товари для дітей вітчизняного виробництва проходять оцінку якості ще в процесі виготовлення, а іграшки, які завозяться до нас з-за кордону проходять санітарно-епідеміологічну експертизу в Україні і тільки після цього допускаються до продажу.

Останнім часом у продажу стало з'являтися багато нових сучасних моделей іграшкових товарів, як вітчизняного, так і імпортного виробництва, які краще задовольняють збільшені вимоги дітей до іграшок. Проблема полягає в необхідності забезпечити повноту асортименту іграшкових товарів, поліпшення якості і зовнішньої обробки, створення умов, при яких покупець мав би можливість без зайвих витрат часу придбати вироби потрібної моделі і щоб вони були якісні та безпечні. На підставі цього тема випускної роботи є актуальною.

Мета випускної роботи полягає в проведенні товарознавчого дослідження асортименту та якості дитячих іграшок.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні **завдання**:

- Визначити основи формування сучасного асортименту іграшок на ринку України;
- Визначити номенклатуру показників споживчих властивостей іграшок для товарознавчої оцінки якості;
- Проаналізувати чинники, які впливають на формування споживчих властивостей іграшок;
- Вивчити вимоги нормативної документації щодо якості іграшок;
- Визначити методи дослідження якості іграшок;
- Оцінити якість зразків м'яконабивних іграшок;

- Проаналізувати структуру асортименту іграшок на прикладі відділу дитячих товарів супермаркету «Таврія В»;
- Провести Swot-аналіз та розробити заходи щодо стимулювання продажу іграшок.

Об'єктом дослідження є дитячі іграшки, зокрема м'яконабивні дитячі іграшки.

Предметом досліджень є асортимент, споживчі властивості та якість дитячих іграшок.

Для вирішення поставлених завдань в роботі були використані методи товарознавчого оцінювання, методи аналізу, санітарно- гігієнічні методи.

Апробація результатів дослідження. За матеріалами дипломної роботи опублікована стаття у збірнику ОНЕУ:

Якименко І.В. Аналіз чинників, які впливають на формування асортименту та якості дитячих іграшок / І.В. Якименко // Ювілейний збірник наукових робіт за підсумками студентської наукової конференції МИНУЛЕ, СУЧАСНЕ, МАЙБУТНЄ, присвячений 50-річчю Факультету міжнародної економіки. Випуск 8. Том 1. (Одеса, Атлант, 2018, – 358 с.).

Структура роботи: Випускну роботу викладено на 67 сторінках, що складається зі вступу, 3-х розділів, висновків, 10 таблиць, 8 рисунків, списку використаної літератури із 47 найменувань.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

В результаті виконаної випускної роботи можна зробити наступні висновки.

1. За результатами дослідження ринку встановлено, що частка українських виробників дитячих іграшок становить близько 20%, приблизно 50% займають китайські підприємства, і 30% – виробники європейських країн. Основна частка іграшок реалізується через торгові точки і магазини, розташовані в супермаркетах і гіпермаркетах, також важливим каналом збуту в останні роки стає інтернет. На думку 2/3 споживачів, на вітчизняному ринку існує дефіцит розвиваючих іграшок. Це свідчить про те, що даний сегмент ринку ще ненасичений.

2. Проаналізовано сучасне законодавство щодо оцінювання якості та правил продажу дитячих іграшок і встановлено, що українське законодавство активно впроваджує нормативні документи, які відповідають вимогам ЄС. На сьогоднішній день вже впроваджено ДСТУ EN 71-1:2006, ДСТУ EN 71-2:2005, ДСТУ EN 71-3:2005, які є аналогом європейських стандартів, а також впроваджено Технічний регламент, яких встановлює більш суворі вимоги щодо якості та безпечності дитячих іграшок.

3. Встановлено, що класифікації іграшок відбувається за 3 основними ознаками: за матеріалом виробу, за педагогічною ознакою та за віковою ознакою. Важливими чинниками, що впливають на формування асортименту та споживчих властивостей, є науково-технічний прогрес, мода і престиж товарів, зростання добробуту населення і платоспроможного попиту населення.

4. Встановлено, що процес оцінювання конкретних показників споживчих властивостей дитячих іграшок має проводитися з урахуванням специфічних вимог до них. Отже, споживчі властивості дитячих іграшок: соціального призначення, функціональні, надійності, ергономічні, гігієнічні, фізіологічні, естетичні, безпеки використання.

5. Визначено методологічні підходи якості та безпечності іграшок, які заключають в собі: безпечність і якість матеріалу виробу, контроль за дотриманням відповідності характеристик іграшок певному віку дітей, дотримання технології виготовлення іграшок та відповідність вимогам нормативних документів,

забезпечення високої якості на основі впровадження сучасних технологій і інновацій, формування іміджу, активізація маркетингових зусиль, розробка правильної цінової політики.

Об'єктом дослідження були 4 зразки м'яконабивних іграшок, а саме:

- іграшка музична рожева Овечка Chicco (Італія), 699грн.;
- іграшка м'яка Козлик Orange (Бангладеш), 312 грн.;
- іграшка м'яка Лев Aurora (Китай), 172 грн.;
- подушка-іграшка м'яка Котик Тигрес (Україна), 251 грн.

6. За результатами санітарно-гігієнічного дослідження (визначення інтенсивності запаху дитячих іграшок згідно СанПН 5.5.6.012 за 5-ти бальною шкалою) встановлено, що найгірший результат отримав зразок № 3 (іграшка м'яка Лев Аура (Китай), в якому запах слабкий. Найкращі оцінки отримали зразки №1 (іграшка музична рожева Овечка Chicco (Італія) – ніякого запаху; №4 (подушка-іграшка м'яка Котик Тигрес (Україна)) в яких запах, звичайно не помічається, але виявляється досвідченим дегустатором.

У відповідності з гігієнічними вимогами інтенсивність запаху іграшок з синтетичних матеріалів для дітей до одного року – не більше 1 балу, для дітей старше трьох років - не більше 2-х балів. Отже, за гігієнічними вимогами інтенсивність запаху іграшок зразок № 3 (іграшка м'яка Лев Аура (Китай) необхідно продавати для дорослих та дітей старше 3 років.

7. За результатами дослідження маркування та упакування на відповідність вимогам, регламентованим ДСТУ 4519:2006, ГОСТ 25779-90, Технічним регламентом безпеки іграшок, встановлено, що маркування нанесено на усі зразки дитячих іграшок легко читається, чітко, зрозуміле і не змивається. Маркування кожного зразка нанесене на листочку-вкладиші. На зразку №3 (іграшка м'яка Лев Аура (Китай) не зображено національний знак відповідності.

8. За результатами інструментальних досліджень встановлено, що зразки №1 (іграшка музична рожева Овечка Chicco (Італія) та № 4 (подушка-іграшка м'яка Котик Тигрес (Україна)) відповідають вимогам за дослідженими показниками. Зразок №2 Козлик Orange (Бангладеш) при визначенні показника «Стійкість фарбника до вологої

обробки» - злегка фарбує воду; на зразку №3 (іграшка м'яка Лев Ауґога (Китай) місцями виявлено видимі сліди клею, затиснутий швом ворс на ділянці 2 см, а також іграшка злегка втратила форму після прання і при визначенні показника «Стійкість фарбника до вологої обробки» - злегка фарбує воду.

9. За результатами дослідження структури асортименту у відділі дитячих товарів супермаркету «Таврія В» встановлено, що переважають іграшки з текстилю (36%), пластмаси (27%), і металу (9%); більшу частину асортименту займають іграшки для дітей ясельного віку (пов'язано з тим, що саме в цьому віці основний вид діяльності дитини – гра); асортимент розвиваючих іграшок складає 20% і асортимент ляльок - 22%, на третє місце виступають транспортні іграшки 18 %.

10. За результатами SWOT-аналізу, виявили сильні і слабкі сторони, а також загрози і можливості, встановили взаємозв'язки між ними для подальшого використання при формуванні стратегії відділу дитячих товарів. Для успішного подальшого розвитку відділу дитячих товарів супермаркету «Таврія В» є можливість, наприклад, вкласти гроші в рекламну кампанію, розширити асортимент та розробити широку систему знижок та акцій. Запропоновано заходи щодо стимулювання продажу іграшок відділу дитячих товарів супермаркету «Таврія В», серед яких: цінові акції, рекламні та інші заходи стимулювання продажу іграшок.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про захист прав споживачів: Закон України № 5463-VI від 16.10.2012// Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР)-1991.- № 30.- ст.379
2. Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції: Закон України N 5463-VI (5463-17) від 16.10.2012 // Відомості Верховної Ради України (ВВР).- 2011.- N 21.- ст.144
3. Про охорону праці: Закон України N 5459-VI (5459-17) від 16.10.2012 // Відомості Верховної Ради України (ВВР).- 1992.- N 49.- ст.668
4. Кодекс цивільного захисту України № 353-VII від 20.06.2013 // Відомості Верховної Ради (ВВР).- 2013.- № 34-35.- ст.458
5. Безпечність іграшок. Частина 1. Механічні і фізичні властивості: ДСТУ EN 71-1:2006 (EN 71-1:1998, IDT) – Офіц. вид. – К.: Держспоживстандарт України, 2008.- 14с. – [Національний стандарт України].
6. Безпечність іграшок. Частина 2. Займистість: ДСТУ EN 71-2:2005 (EN 71-2:2003, IDT) – Офіц. вид. – К.: Держспоживстандарт України, 2008.- 6с. – [Національний стандарт України].
7. Безпечність іграшок. Частина 3. Міграція певних елементів: ДСТУ EN 71-3:2005 (EN 71-3:1994, IDT) – Офіц. вид. – К.: Держспоживстандарт України, 2008.- 19с. – [Національний стандарт України].
8. Іграшки. Маркування, пакування, транспортування та зберігання: ДСТУ 2166-93 (ГОСТ 24972-93) – Офіц. вид. – К.: Держстандарт України, 1994.-7с. – [Національний стандарт України].
9. Державні санітарні правила і норми безпеки іграшок та ігор для здоров'я дітей: СанПіН 5.5.6.012-98 від 30.12.1998
10. Методичні вказівки. Методи контролю. Хімічні фактори / фізичні фактори. Санітарно-епідеміологічна оцінка іграшок: МУК 4.1/4.3.2038-05 від 21.11.2005 г. № 776
11. Технічний регламент безпеки іграшок: Постанова Кабінету Міністрів України від 11.07.2013 р. № 515.//Офіційний вісник України.- 2008 р.- № 78.- ст. 2615

12. Правила роздрібної торгівлі непродовольчими товарами від 19 квітня 2007 р. N 104
13. Гандзюк М.П. Основи охорони праці/М. П. Гандзюк, Є. П. Желібо, М. О. Халімовський//Київ, 2011р.
14. Зверяков М. І. Банківський капітал: вимоги Базеля III / М. І. Зверяков, В. В. Коваленко // Фінанси України. – 2011. – № 6. – С. 13-23.
15. Зверяков М. І. Пізнавальний потенціал політичної економії [Текст] / М. І. Зверяков // Економічна теорія . – 2012. – № 3. – С. 5–14.
16. Зверяков М. І. Формування системи індикаторів фінансової стійкості банківської системи [Текст] / М. І. Зверякова, В. В. Коваленко // Фінанси України. – 2012. - № 4. – С. 3 – 12.
17. Говдя Д. Детские товары: скрытая опасность/Дмитрий Говдя//ЛІГАБізнесІнформ Информационное агентство- 24.06.10
18. Грушенко В.І. /Стратегії бізнесу: від стратегії конкуренції до стратегії споживчої цінності / - Смоленськ, видавництво СІБП, 2005 р.
19. Гуртівня «Тигрес»//Корпорація «Тигрес» 2013 [Електронний ресурс]: <http://tigres.ua/warehouse/>
20. Джигирей В.С. Безпека життєдіяльності/Джигирей В.С., Житецький В.Ц.//Навчальний посібник. – Львів, 2011р.
21. Загальні правила для покупців іграшок/Хімічна безпека//Мама- 86 [Електронний ресурс]:<http://www.mama-86.org.ua/index.php/ru/chemsec/current-activity/safe-toys/301-toys-buyers-guide.html>
22. Инанец С. Свинцовые игрушки и кружки с мышьяком: какие элементы таблицы Менделеева грызут дети?/Снежана Инанец/Новости//TUT.BY-13.12.2012 [Електронний ресурс]: <http://news.tut.by/society/324882>.
23. Інструкція з охорони праці, техніки безпеки, пожежної безпеки при роботі з персональним комп'ютером. Загальні положення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://court.gov.ua/sud0709/public/ohorona/>.
24. Кабмин намерен усилить контроль за качеством детских игрушек/Новости Украины и мира//ubr.ua[Електронний ресурс] :<http://ubr.ua/ukraine-and-world/events/>.
25. Кабмин утвердил новый Технический регламент безопасности

игрушек/Сайт "ЮРЛИГА" [Електронний ресурс]:

<http://jurliga.ligazakon.ua/news/2013/8/12/96035.htm>

26. Какую опасность могут нести детские игрушки//Світ 24-8.10.2013[Електронний ресурс]:<http://svit24.net/zdorovie/86759-vsja-pravda-ob-opasnosty-detskyh-ygrushek>

27. Калачев С.Л. Товароведение, экспертиза товаров и стандартизация: конспект лекций / С. Л. Калачев, И. М. Лифиц. - М. : Высш. образование ; М. : Юрайт-Издат, 2009.

28. Качество китайских игрушек для детей/Ua-China.com-2.07.2012/[Електронний ресурс]:<http://ua-china.com/>

29. Леонорм/Класифікатор [Електронний ресурс] : http://www.leonorm.com/portal/Default.php?Page=search&TableNumber=1&nodename=1nbod_S19633

30. Лойко Д.П. Товарознавство. Непродовольчі товари/ Лойко Д.П., Астапова К.А., Васильєва І.І. //Підручник для технікумів- Донецьк, 2008р.

31. Лялюшко О. История успеха Chicco. Причуды для счастливого детства/Олег Лялюшко//Экономические известия- 05.03.2013

32. Martin Vang LEGO Group/Martin Vang Sandgaard Jensen/23.01.2012[Електронний ресурс]: <http://aboutus.lego.com/ru-ru/lego-group>

33. Molto. The best years/ MOLTO Y CIA[Електронний ресурс]:<http://www.molto.es/promociones.php>

34. Моисеенко Н.С. /Товароведение непродовольственных товаров.//Учебник. Гриф МО РФ, Москва, 2010р.

35. На Одещині збільшилась кількість підприємців/Новини Управління/Головного управління юстиції в Одеській області – 17.01.2013 [Електронний ресурс]:<http://just.odessa.gov.ua/?do=news&newsid=2445>

36. Николаева М.А. Товарная экспертиза: учеб. пособие для студ. вузов / М. А. Николаева. - М. : Деловая литература, 2007.

37. Ouaps. Дети достойны самого лучшего [Електронний ресурс]:http://dmdm.com.ua/katalog_ouaps/

38. О бренде Canpol babies/Для мам та малючків/Canpol babies [Електронний ресурс]:<http://www.canpol.com.ua/o-brende-canpol-babies.html>

39. Обзор рынка игрушек в Украине /МамаBoom- 14.07.2012/[Электронный ресурс]:http://mamaboom.com.ua/index.php?option=com_k2&view=item&id=257

40. Обзор рынка детских игрушек/Рынки, Промышленность//UBR- 21.05.2017 [Электронный ресурс]: <http://ubr.ua/market/industrial/bzor-rynka-detskih-igrushek-228103>

41. Около 70% детских товаров на украинских прилавках являются опасными По материалам: ТСН.ua / ТС [Электронный ресурс]: <http://ru.tsn.ua/ukrayina/okolo-70-detskih-tovarov-na-ukrainskih-prilavkah-yavlyayutsya-opasnymi-328278.html>

42. Перша допомога//Обережно вогонь! [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://obg.elint.com.ua/perha_dop.html.

43. Пидлисеви́ч Е. Обзор рынка детских игрушек в Украине./ Евгения Пидлисеви́ч/Мама.ua- 29.06.2016

44. Полікарпов І.С., Семак Б.Д., Галик І.С. Товарознавство непродовольчих товарів. Опорний конспект лекцій. – Львів: Вид-во ЛКА, 2002. –Ч.2. – 87 с.

45. Про Fisher-Price//Про компанію - 2016 [Электронный ресурс]: http://www.fisher-price.com/uk_UA/index.html

46. Рагуцкая Л.Опасные куклы. Какие детские игрушки продают в Киеве/Ли́лия Рагуцкая//Обозревател- 8.01.2015[Электронный ресурс]: <http://kiyany.obozrevatel.com/life/76204-opasnyie-kuklyi.-kakie-detskie-igrushki-prodayut-v-kieve.htm>

47. Результати перевірок продукції дитячого асортименту в Одеській області / Новини регіонів// Державна інспекція України з питань захисту прав споживачів[Электронный ресурс]: <http://www.dsiu.gov.ua/news/21446.html>.

48. Стрельник И.В.На что надо обращать внимание при покупке детских игрушек/Ирина Стрельник, Мария Петрова//Вечерний Харьков , 10 февраля 2013 г.ж

49. Сыцко В.Е. /Товароведение непродовольственных товаров//Учебник / Под общ. ред. В. Е. Сыцко. Мн.: Выш. шк , 2005. – 538-559стор.

50. Шустова О.Можно ли давать детям игрушки/Ольга Шустова/Журнал здоровье [Электронный ресурс]: <http://lechebnik.info/474/4.htm>